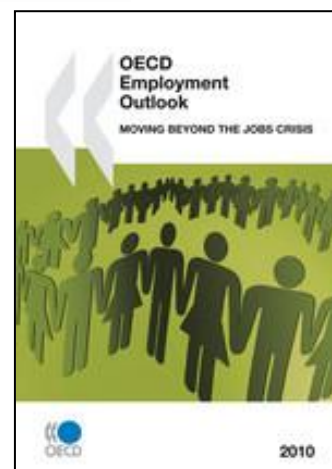

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Employment Outlook 2010: Moving beyond the Jobs Crisis

Summary in Norwegian

OECD Employment Outlook 2010: Veien videre etter jobbkrisen

Sammendrag på norsk

- OECD *Employment Outlook* er OECDs årlige rapport om arbeidsmarkeder og sysselsetting innenfor OECD-området.
- 2010-utgaven gir en oppdatering om effekten av den finansielle og økonomiske krisen på arbeidsmarkedet. Den fremhever de veldig ulike justeringene blant OECD-landene og viktige fremvoksende markeder. Det er veldig skarp arbeidsledighetsøkning i noen land i kontrast til mer dempet økning i andre land, hvor korttids arbeidstiltaksordninger oppmuntrer til nedsatt arbeidstid som en måte å bevare jobber på.
- Arbeidsmarkedets respons og sosialpolitiske tiltak mot krisen har vært sterke, men krever betydelige justeringer etter hvert som den økonomiske rekonvalesensen fortsetter og finanspolitiske restriksjoner blir mer bindende.
- 2010-utgaven gir også en mer grundig vurdering av arbeidsmarkedsmobilitet i OECD-landene. Den viser at arbeidere og jobber stadig blir reallokkerte fra sviktende til voksende bedrifter og sektorer i alle land, men det kreves den riktige blanding arbeidsmarkedspolitiske tiltak for å maksimere produktivetsgevinsten som kommer fra denne mobiliteten, samtidig som tiltakene minimerer påfølgende usikkert for arbeidere.
- Employment Outlook presenterer også ny informasjon om deltidsarbeid. Den foreslår at oppmuntring til deltidsarbeid av høy kvalitet kan være en viktig strategi for myndigheter som er oppatt av å fremme høy sysselsetting, sett i sammenheng med befolkningsaldring, forsoning av arbeid/familie og velordnede overganger fra skole til arbeid.

En økonomisk rekonvalesens er underveis i de fleste land...

Den globale økonomien er i ferd med å komme ut av den verste finansielle og økonomiske krisen i løpet av det siste halve århundret, men det vil ta tid og sterk politisk vilje til å lege sårene i arbeidsmarkedet. Selv om den økonomiske rekonvalesensen er i ferd med å spre seg og styrkes, henger sysselsettingsveksten fremdeles etter. I de to første årene og fram til det første kvartalet i 2010, falt sysselsettingen med 2,1 % i OECD-området og arbeidsledighetsraten økte med bare litt over 5 %, til 8,5 %, noe som tilsvarer 17 millioner ytterligere arbeidsledige personer. Dessuten er en bredere måling som omfatter motløse og undersysselatte arbeidere nesten to ganger så stor som den offisielle arbeidsledighetsraten.

... men i de fleste tilfeller vil projektert produksjonsvekst ikke være robust nok til å raskt absorbere den massive slakken i arbeidsmarkedet som har bygget seg opp i mange land...

Selv om arbeidsledighet kan ha nådd toppen og de siste OECD-prosjeksjonene har revidert opp de økonomiske utsiktene for dette og neste år, er det ikke sannsynlig at rekonvalesensen vil være kraftig nok til å dempe nåværende høye arbeidsledighetsnivåer og undersysselsetting. Faktisk foreslår de siste projeksjonene at arbeidsledighet i OECD fremdeles kan være over 8 % ved utgangen av 2011.

Med mange arbeidsledige som opplever lange perioder med arbeidsledighet, er det en risiko for at den skarpe økningen i periodisk arbeidsledighet vil bli strukturell. Risikoen varierer betydelig fra land til land. I noen land førte massive kutt av arbeidsplasser til stor arbeidsledighetsøkning og lediggang, samtidig som en uvanlig høy del av nedgangen i arbeidskraftinnsats i andre land har blitt oppnådd gjennom redusert arbeidstid. Det trengs sterk sysselsettingsvekst for å hindre at arbeidsledighet forskanses i det første eksempelet. Risikoen for at arbeidsplasskaping vil være svak under rekonvalesensen (det som kalles en rekonvalesens uten jobbskaping), derimot, er av stor bekymring for den siste gruppen land.

OECD-økonomier står overfor den skremmende doble utfordringen om å redusere høy arbeidsledighet og undersysselsetting samtidig som de takler hittil ukjente underskudd på statsfinansene.

Med hurtig voksende arbeidsledighet og undersysselsetting, økte de fleste OECD-land hurtig tilgang til ressurser for arbeidstiltak tidlig under nedgangen. De fleste myndigheter planla ved begynnelsen av året å holde konstant, og i noen tilfeller øke, ressurser viet arbeidstiltak i løpet av 2010. Press om å redusere underskudd på statsfinansene er derimot økende og mange land må ta harde avgjørelser for å tildele begrensede ressurser. Det kan legges fram en sterk sak for at arbeidsmarkedspolitiske tiltak fortsatt bør tildeles tilstrekkelige midler. Men, det blir avgjørende å fokusere på *kostnadseffektive* tiltak og rette fokus mot de mest vanskeligstilte grupper.

*Tiltak for å støtte arbeidsetterspørsel
bør bevege seg fra jobbevaring til
igangsettelse av jobbskaping...*

Under den økonomiske nedgangen ble det tatt viktige offentlige og private initiativer i de fleste OECD-land for å opprettholde arbeidsetterspørsel, spesielt når det gjaldt å oppmuntre til arbeidstidskutt som et alternativ til oppsigelser. Resultater som foreligger i denne rapporten foreslår at offentlige ordninger som korttidsarbeid har spilt en viktig rolle når det gjelder å bevare jobber under krisen, selv om betydelige kutt i antall timer arbeidet også ble oppnådd *via* overtidskutt, fleksibel arbeidstid og, i noen tilfeller, avtaler mellom arbeidsgivere og arbeidere. Mange land har også støttet arbeidsetterspørsel ved å kutte arbeidskostnader som ikke er av lønsmessig art.

Etter hvert som rekonvalesensen blir sterkere, er det viktig å begynne å fase ut ordninger for korttidsarbeid for å unngå en hindring av produktivetsforbedrende reallokering av arbeidsplasser på tvers av sektorer og firmaer. Samtidig henstiller trange økonomiske forhold en endring av fokus fra generelle kutt i arbeidskostnader som ikke er av lønsmessig art, til subsidier som retter seg mot jobbskaping, spesielt blant langtids arbeidsledige eller andre sårbare grupper for å unngå en økning i dødvektstap.

Den omfattende bruken av ordninger som korttidsarbeid gir også viktig kunnskap om den optimale bruken av slike ordninger over en konjunkturperiode. Antallet som benyttet seg av disse ordningene varierte mye fra land til land. Antallet var mye høyere i land som allerede hadde en ordning på plass før krisen, enn i de landene som innførte disse *de novo* under nedgangen. Timingen var kritisk i dette tilfellet, da ordninger for korttidsarbeid har en tendens til å være mest effektive i den tidlige fasen av en nedgang, og det viste seg vanskelig i noen land å etablere dem fort nok til at de ble mest mulig effektive. I lys av disse problemene, er et viktig spørsmål om det ville være hensiktsmessig å beholde en liten, men veldreven ordning for korttidsarbeid i gode tider som hurtig kan skaleres opp i nedgangstider, delvis ved å midlertidig endre regler for å oppmuntre til høyere deltakelse.

*Inntektsstøtte til arbeidsledige bør
opprettholdes, men det er viktig at den
blir tildelt etter vilkår om aktiv
jobbsøking.*

Oppbygningen i korttids arbeidsledighet skaper akutte behov for inntektsstøtte. I de landene hvor arbeidsledighetstrygd vanligvis er av kort varighet, eller dekningen av arbeidere som er i uvanlige jobber er lav, var det et sterkt argument for å utvide varigheten og dekningen av arbeidsledighetstrygd i nedgangstiden. Disse utvidelsene bør opprettholdes til antallet langtidsarbeidsledige begynner å gå ned betraktelig. Men det er i ferd med å bli enda viktigere å sørge for at disse utvidelsene blir etterfulgt av nøye oppfølging av forsøk på jobbsøking for å unngå trygdeavhengighet. Dette er en vanskelig utfordring, spesielt i de landene hvor arbeidsformidlingstjenester mangler personale eller administrativ kapasitet til å håndtere et stort antall arbeidssøkere som i økende grad er like. Land som allerede hadde sjenerøs arbeidsledighetstrygd og som utvidet den videre, bør hurtig fase ut disse krisetiltakene i løpet av rekonvalesensen.

Omplasseringstjenester har en nøkkelrolle når det gjelder å fremme hurtig reintegrering av jobbsøkere inn i produktive jobber.

Effektive aktiveringsstrategier hjalp mange OECD-land med å oppnå lav arbeidsledighet før krisen, og de kan spille en stor rolle i å sette fart på reintegreringen av jobbsøkere til jobber under rekonvalesensen. Men aktiveringstiltak må tilpasses økonomiske forhold. De fleste land har opprettholdt eller til og med utvidet grunnleggende jobbsøketjenester, og har også prøvd å tilby mer målrettede omplasseringstjenester, inkludert opplæringsmuligheter for arbeidsledige som det er vanskeligst å plassere. En endring mot større investering i opplæring, spesielt koblet til lokale arbeidsmarkedsbehov, er berettiget under gjeldende omstendigheter. Selv om det tar tid og ofte institusjonelle reformer for å få på plass en effektiv aktiveringsstrategi, kan det være nyttig å bruke økte ressurser som ble tildelt som en følge av krisen til å utvikle en mer effektiv og fleksibel aktiveringsstrategi for fremtiden.

En omfattende strategi for å fremme jobbskaping og vedvarende økonomisk vekst kan også innebære en revurdering av noen arbeidsreguleringer

Dette er en særskilt vanskelig tid å skulle vurdere strukturelle arbeidsmarkedsreformer, spesielt de som gjelder arbeidsreguleringer. Etter hvert som rekonvalesensen skyter fart, derimot, er det avgjørende å skape de riktige insentivene for å få bedrifter til å ansette. Utover midlertidige ansettelsessubsidier og forsøk på å gjøre arbeidsledige attraktive på jobbmarkedet, kunne dette innebære en revurdering av ansettelsesbeskyttelse mellom midlertidige og faste kontrakter. Dette ville gjøre det mulig for midlertidige jobber å fungere bedre som et springbrett til faste jobber i stedet for å være ”feller.”

En slik strategi, derimot, vil over tid føre til økt arbeidsmobilitet blant fast ansatte. Noen arbeidere kan oppleve innteksttap mens de søker på en annen jobb, eller til og med omplassering. Arbeidsreguleringsreformer bør derfor introduseres som en del av en omfattende pakke som gir tilstrekkelig arbeidsledighetstrygd, med streng håndheving av vilkår for arbeidstilgjengelighet og velutformede aktiveringstiltak. Forskning som presenteres i dette volumet foreslår at det å beskytte og ledsage arbeidere i deres overganger fra en jobb til en annen faktisk kan forbedre produktiv reallokering av arbeidskraft. Det ble gitt klart uttrykk for denne meldingen i *OECDs Reassessed Jobs Strategy*. Men, den antar nå enda større viktighet når behovet for å fostre jobbskaping, samtidig som det å fremme effektiv reallokering av arbeidskraft, er ytterst viktig for å takle høy og vedvarende arbeidsledighet og fremme bærekraftig og felles vekst.

Veien videre etter jobbkrisen

Dette kapittelet oppdaterer analysen i 2009 *Employment Outlook* når det gjelder resesjonen i 2008-2009s innvirkning på arbeidsmarkedet og strukturelle tiltak rettet mot den påfølgende jobbkrisen. Kapittelet dokumenterer den hurtige forringelsen av arbeidsmarkedsforhold under den økonomiske nedgangen, og legger vekt på at selv nå som den økonomiske rekonvalesensen skyter fart, vil det ta betraktelig tid å redusere arbeidsledighet og undersysselsetting nevneverdig fra de nåværende høye nivåene. Arbeidsledighetsøkningen, derimot, har variert sterkt fra land til land og forskjeller i hvor mye realveksten i bruttonasjonalprodukt falt forklarer ikke disse forskjellene. I noen land reagerte faktisk arbeidsgivere på den sterke etterspørselsnedgangen ved å redusere ansettelser svært mye, mens det i andre land ble lagt vekt på arbeidstidskutt og arbeidsdeling. Det store bidraget av arbeidstidskutt til justeringer i arbeidskraftinnsats under resesjonen var, i stor grad, for offentlige korttids arbeidsordninger som bevarte et betydelig antall jobber, i det minste på kort sikt. Myndigheter planla å fortsette med en oppskalering av inntektsstøtte og hjelp til omplassering for folk som mistet jobben i 2010, men de står nå overfor vanskelige valg når det gjelder hvor hurtig disse tiltakene skal fases ut sett på bakgrunn av at rekonvalesensen fremdeles er uviss og økende finansiell press. Framtidige prioriteringer er å sikre en rekonvalesens fylt med jobber og å hindre arbeidsledighet og lediggang fra å bli vedvarende.

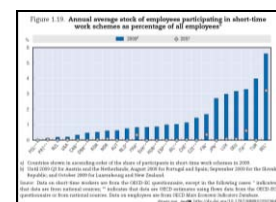
Den globale krisen i utviklingsland: Innvirkninger på jobber og strukturelle tiltak

Den nylige globale finansielle og økonomiske krisen har viktige sosiale implikasjoner i utviklingsland, hvor arbeidere har en tendens til å være mer utsatte for rystelser enn deres motparter i mer avanserte økonomiske samfunn. Land som hadde sosiale beskyttelsesordninger på plass før krisen, er i en bedre posisjon til å reagere effektivt på den raske økningen i sosiale behov. Men, de står overfor en stor utfordring: hvordan de skal bruke begrenset administrativ kapasitet og ressurser til å ta seg av økt behov samtidig som de opprettholder effektiviteten i sikkerhetsnett. Tiltak som utvider antallet som blir dekket av arbeidsledighetsforsikringer, som hever støtteordninger og lemper på berettigelseskrav er viktige for å forbedre inntektsstøtte til folk som har mistet arbeid i formell arbeidssektor. Å utvide eksisterende kontantoverføringsordninger eller å utføre spesielle utbetalinger, kan virke støttegivende for husholdninger som står overfor en ny fattigdomsrisiko, så vel som for allerede fattige husholdninger som har opplevd videre nedgangstider. Å utvide eksisterende offentlige arbeidstiltak kan gi støtte til de som nettopp er blitt arbeidsledige, da det unngår oppstartskostnader og skjærer ned på implementeringsutfordringer. Under krisetider bør offentlige arbeidstiltak favorisere arbeidsintensive prosjekter og begrense kostnader som ikke er av lønsmessig art for å maksimere antallet jobber som skapes og tilby et effektivt sikkerhetsnettverk.

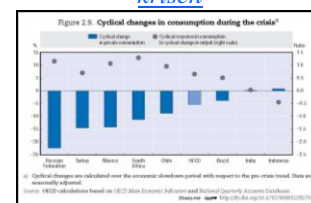
Institusjonelle og strukturelle faktorer for flyt i arbeidsmarkedet.

Mange nye bedrifter blir skapt hvert år, mens eksisterende bedrifter utvider og andre svikter eller til og med legges ned. Under den prosessen skjer det jobbskaping og arbeidere blir ansatt samtidig som mange stillinger forsvinner og arbeidere forlater sine arbeidsgivere. Reallokering av arbeidere er en viktig driver av produktivitetsvekst: mindre produktive bedrifter har en tendens til å ødelegge flere jobber og mer produktive bedrifter skaper flere jobber. Bevis fra internasjonalt harmoniserte dataer foreslår at institusjoner og strukturelle tiltak som arbeidsbeskyttelse, arbeidsledighetstrygd og produktmarksreguleringer er viktige faktorer når det gjelder reallokering av

Figur 1.19 : Årlig gjennomsnittlig andel arbeidere som deltar i korttids arbeidsordninger som en prosentdel av alle arbeidere

Figur 2.9: Den sykliske endringen i forbruk under krisen

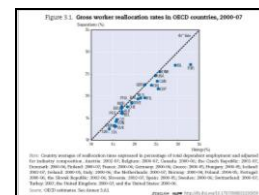

arbeidskraft på tvers av industrier. Forskjeller i hvor streng beskyttelseslovgivningen er når det gjelder arbeidsforhold, forklarer mellom 20 % og 30 % av forskjellene mellom landene med tanke på ansettelsesrater og oppsigelsestall. Under normale økonomiske forhold, påvirker beskyttelseslovgivning i hovedsak overganger fra en jobb til en annen, mens overganger fra jobb til arbeidsledighet forblir upåvirket. Men å bedre reallokering av arbeidere kan ha distribusjonseffekter. Folk som mister arbeidet lider vanligvis av betydelig nedgang i inntekt og arbeidsforhold, spesielt i perioder med økonomisk nedgang. På grunn av dette bør land følge opp fleksibilitetsforbedrende reformer med tilstrekkelige arbeidsledighetsordninger med ordninger for arbeidstilgjengelighet som blir nøye håndhevet, og en velutformet aktiveringspakke.

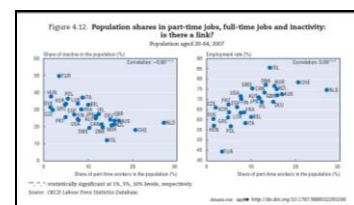
Hvor bra er deltidsarbeid?

Å oppmuntre til vekst i deltidsarbeid av høy kvalitet kan være en viktig strategi for myndigheter som er bekymret for en aldrende befolkning, siden de fleste deltidsjobber er knyttet til høyere deltakelse i arbeidslivet. Selv om spredningen av deltidsarbeid er blitt knyttet til en bedring i jobbkvalitet for deltidsarbeidere, tjener de fremdeles mindre, de har dårligere jobbsikkerhet og færre muligheter til avansement enn deres kollegaer som arbeider fulltid. Men med tanke på generell jobbtilfredsstillelse, blir disse ufordelaktighetene ofte utlignet av bedre balanse mellom arbeid og privatliv, noe som gjør det mulig for de med omsorgsansvar eller studier, dårlig helse eller de som nærmer seg pensjonsalder, til å holde seg knyttet til arbeidsmarkedet. Myndigheter bør fjerne barrierer for deltidsarbeid for folk som ønsker å jobbe deltid. Men når folk er i deltidsarbeid bør de også være i stand til å enkelt gå inn i fulltidsjobber når situasjonen deres endrer seg. Økonomiske disinsentiver generert av skatte og trygdesystemer og ikke gode nok ordninger for barnepass, kan gjøre det uattraktivt å jobbe flere timer og føre til lange perioder med ufrivillig deltidsarbeid, med negative langtidskonsekvenser for individer og samfunnet.

Figur 3.1. Totale reallokeringsrater i OECD-land, 2000-07

Figur 4.12: Befolkningsandeler i deltidsjobber, fulltidsjobber: er det en sammenheng?

Denne oppsummeringen inneholder **StatLinks**, en tjeneste som genererer ExcelTM-filer fra siden som skrives ut!

© OECD 2010

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/